

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «ТЕХНОЛОГІЇ» В НОВОМУ ЗМІСТІ ОСВІТИ ГІМНАЗІЇ

*Туташинський Василь,
канд. пед. наук,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з 1 вересня 2022 року в гімназіях України замість «Трудового навчання» має почати поступово впроваджуватися навчальний предмет «Технології» [1].

Навчальний предмет «Технології» згідно з Державним стандартом базової загальної середньої освіти покликаний забезпечувати формування ключових і предметної проєктно-технологічної компетентностей [2].

Чим же відрізняється новий предмет «Технології» від «Трудового навчання»?

Насамперед, зазначені навчальні предмети відрізняються своїми цілями, завданнями, принципами проєктування змісту навчання та компетентнісним потенціалом.

Метою технологічної освіти в гімназії є «реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження» [2].

Державний стандарт базової загальної середньої освіти визначає, що одним із головних завдань освіти має бути формування таких ставлень як повага до особистості кожної дитини, її інтересів та досвіду, рівний доступ до освіти, академічна доброчесність, становлення вільної особистості та самостійність, здоров'я та добробут, довіра та безпека, утвердження людської

гідності, повага до прав людини, активна громадянська позиція та патріотизм, любов до рідного краю та відповідальність за довкілля. На жаль, зазначені завдання в технологічній освіті реалізуються недостатньо.

Мета предмета «Технології» та його завдання поряд з формуванням проєктно-технологічної компетентності мають бути відображені в модельних навчальних програмах предмета «Технології» й розкривати весь його компетентнісний потенціал.

В останньому поколінні навчально-методичного забезпечення трудового навчання і технологій достатньо уваги приділялося технічній творчості, формуванню здатності проєктувати і створювати вироби за власним задумом [3; 4; 5]. У підручниках з трудового навчання і технологій вперше стали пропонуватися компетентнісні завдання та STEM-проєкти [4, 42; 5, 179]. Значно розширився зміст задач з технічної творчості. Більше стало проблемних запитань, завдань з технологій та для розвитку технічного мислення. Проте ще не вдалося подолати тяжіння до репродуктивної діяльності учнів, виконання завдань за зразком, із застосуванням готових шаблонів.

Під час розроблення навчально-методичного забезпечення нового предмета «Технології» необхідно відмовитися від методики формування якостей виконавця і приділити увагу формуванню особистості з інноваційним типом мислення. Важливо сформувати цінності, необхідні особистості у процесі різних видів проєктної і технологічної діяльності, забезпечити розвиток технічного і критичного мислення, формування творчого ставлення до будь-якої праці, підприємливості, вміння розробляти і втілювати власні проєкти.

Позитивні зрушення в науковому і навчально-методичному забезпеченні технологічної освіти мають бути примножені й реалізовані в змісті нового предмета «Технології» та методиці технологічної освіти в гімназії.

Ключові слова: технології, типова освітня програма, компетентнісний потенціал.

Список використаних джерел

1. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoi-serednoyi-osviti>
2. Державний стандарт базової загальної середньої освіти. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-rovnoyi-zagalnoi-serednoyi-osviti-i300920-898>
3. Тарара А. М. Технічна творчість учнів основної школи у процесі проєктної і технологічної діяльності: навчально-методичний посібник. К. : Педагогічна думка, 2014. 134 с.
4. Туташинський В. І. Трудове навчання (технічні види праці): підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закл. К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2017. 112 с.
5. Туташинський В. І., Кірютченкова І. В. Технології (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класів закладів загальної середньої освіти / В. І. Туташинський, І. В. Кірютченкова (за загальною редакцією В. І. Туташинського). Київ: Педагогічна думка, 2018. 216 с.

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ЧИННИК ДОСЯГНЕННЯ НОВОГО ОСВІТНЬОГО РЕЗУЛЬТАТУ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ

*Фамілярська Лариса,
канд. пед. наук,
КЗ «Житомирський ОІППО» ЖОР,
м. Житомир, Україна*

Пандемія COVID-19 вплинула на всю освітню сферу в Україні. З березня 2020 року змінились способи та методи організації освітнього процесу, зокрема, післядипломної педагогічної освіти. Освітняни екстремально здійснювали перехід на використання дистанційних технологій без достатньої методичної допомоги, підготовки та ресурсів. В багатьох випадках наукові та науково-педагогічні працівники мали можливість підвищувати свою кваліфікацію з використанням додатків відеоконференцій або на вебінарах. Відтак, в онлайн середовищі почали викладатися теми, які завжди вважалися «офлайнними», використовуватися більш ефективніші і доцільніші засоби викладання онлайн.

Для післядипломної освіти пандемія стала тією силою, яка зруйнувала всі стримуючі бар'єри. Почалося активне використання можливостей дистанційних